

200203

200203_1

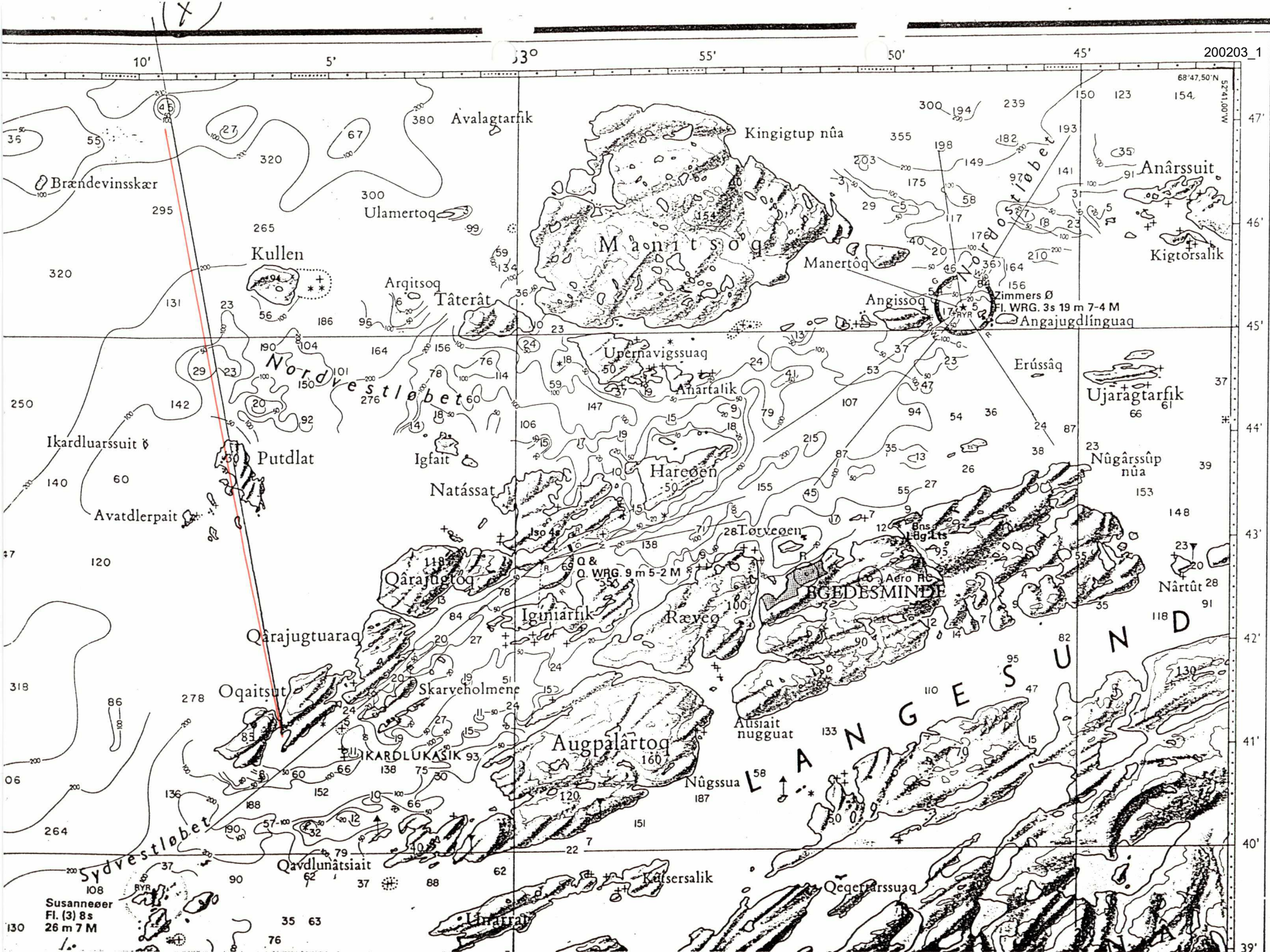
Fortegnelse over genstande fundet
af Margrethe & Jens Lindhardt i juli 1965
på øen Oqaitsut/aasiaat.

aasiaat - oktober 2002

80805

200203_1

Handwritten text, likely a signature or date, appearing as "8/2/02" or similar.

Susanneøer
Fl. (3) 8s
26 m 7 M

1.

Indholdet i de 3 kasser er fundet i juli 1965 ved den gamle boplads "Igdlo Kasik" ved en ret stor bugt på syd siden af øen oqaitsut. Det er den sidste ø inden det åbne hav - mod Kitdlit og Satuarssuit (Vester Ejlande & Susanne øerne).

Fra bopladsen er der mod nord udsigt til øen Putdlat og Disko.

Der har været megen aktivitet på bopladsen, da der vest for den store husruin, er flere forrædsrum, som er bygget af sten og græstørv. Vægene er over 1 m høje, der er nærmest små udhuse.

Et stykke bag bopladsen, på den anden side af landtangen, er et område dækket af sten og kæmpe store sten blokke, her er der også kødgrave og tegn på menneskelig aktivitet.

Det har været aktive mennesker, som har levet her.

Jeg mener, at genstandene er fra 1710-20, fra slutningen af "hvalfangertiden - umiddelbart før Hans Egede kom til Nuuk.

Ifølge Meddelelser fra Grønland har spækbærer (nr. 3 i ks. 2) været brugt i en meget kort periode, selv om det er en praktisk ting.

.....

Graven i hvis nærhed vi fandt redskaberne, lå ikke ret langt fra hustomten (mod vest) i et område dækket af rullesten.

Graven var forsænket, så dæk stenene lå i plan med jordoverfladen. Graven var meget kort, så liget må være begravet stærkt sammenbøjet. Der var kun få skelet dele tilbage.

Jeg gik rundt om den store sten, som stødte op til graven og opdagede på den modsatte side, mellem rullestenene, enkelte små ben og træ stykker: nr. 4-23-41-42-68 et øjeblik efter fandt jeg nr. 26 & 27.

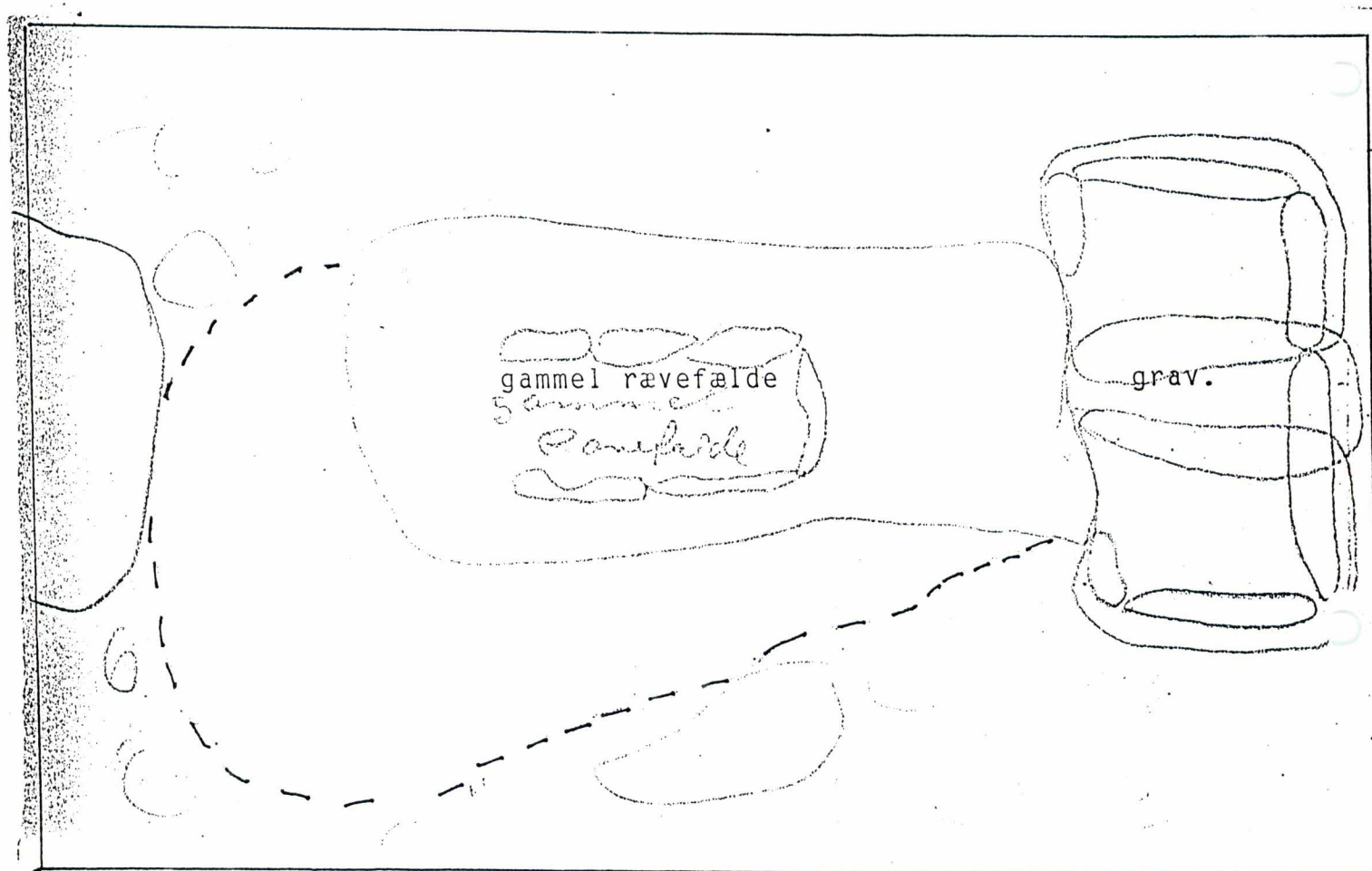
Disse det lå løst over stenene og var de eneste der var en smule mos begroede.

Stedets beskaffenhed, med de mange løse sten, var velegnet til at bevare de skrøbelige ben og træ genstande, da der var tørt og luftigt. Havde de været dækket af jord og græs, var de rådnet væk.

Da jeg mente der var gode muligheder for at finde mere, hentede jeg min kone, som var i teltet et par km. derfra, og vi sejlede over til fundstedet.

Vi flyttede forsigtigt rullestenene og de små smukt udførte genstande kom hurtigt frem.

Skitse over graven.

2.

Vi fjernede sten inden for den punkterede linie, ned til fast fjeld, på det dubeste sted ca. 1/2 m. (se tegning).

Dermed var alt fundet og omhyggeligt samlet sammen.

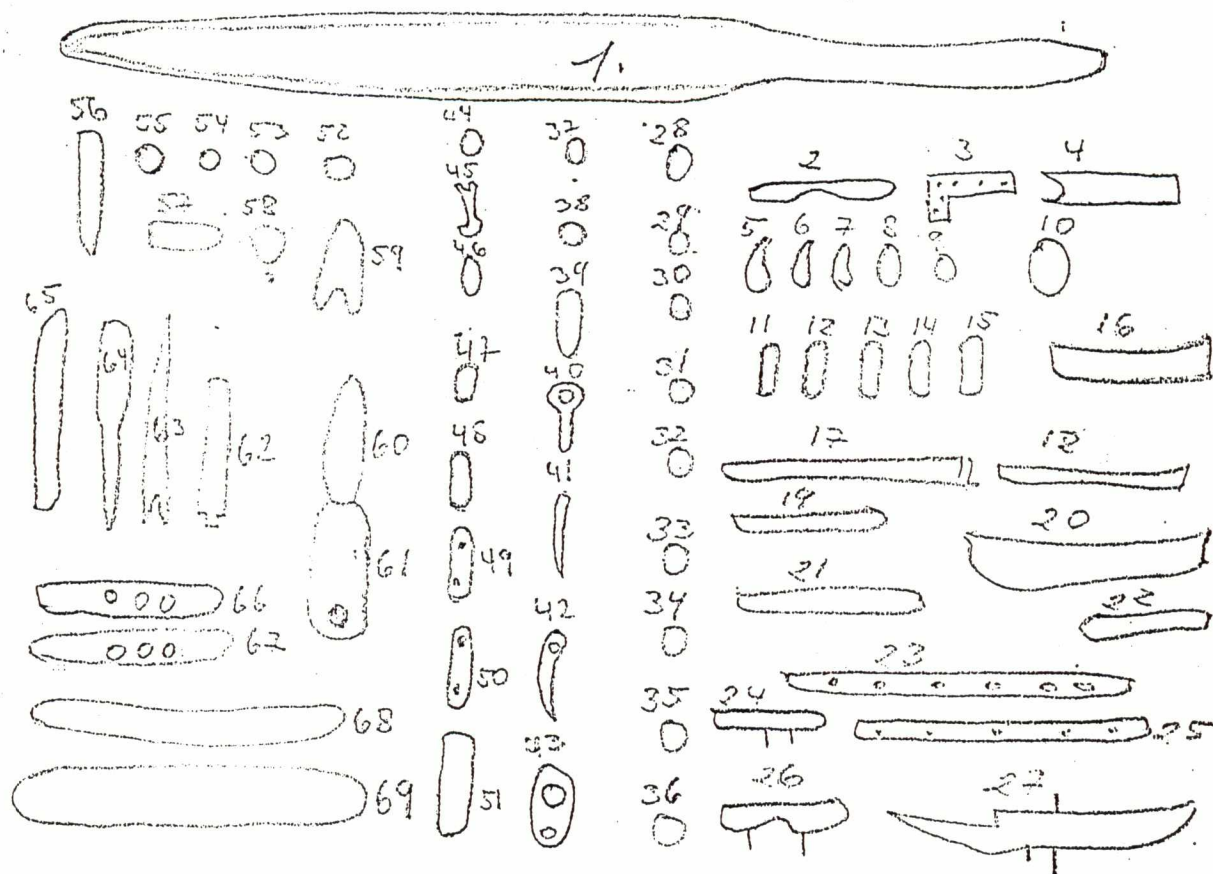
Jeg er glad for, at vi fandt disse ting og fik dem bevaret for eftertiden.

Da vi var færdige, lagde vi stenene på plads, så man næsten ikke kunne se, at de havde været flyttet.

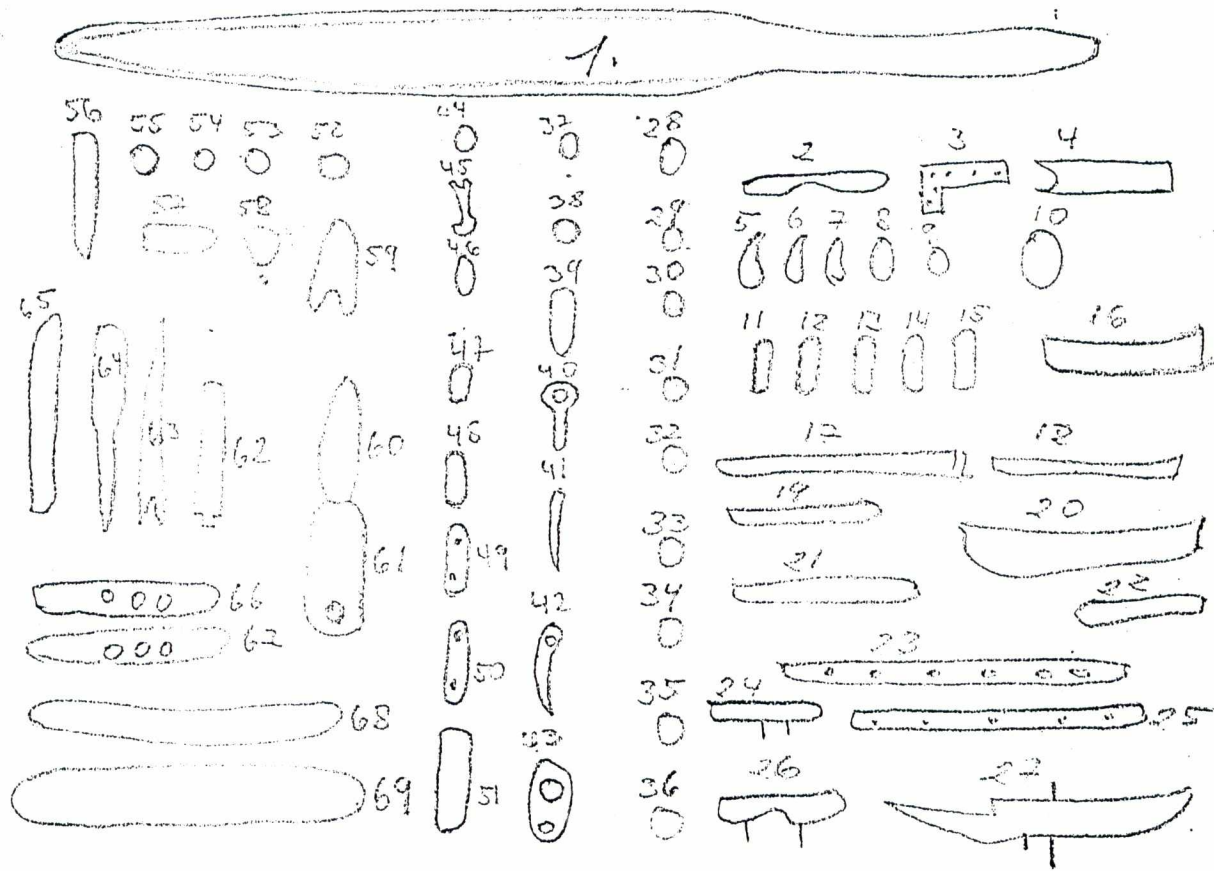
Jeg har ved et senere besøg, for nogle år siden, set hvordan området er blevet gennemrodet.

.....

På næste side følger en fortegnelse over de forskellige redskaber og hvad jeg mener, de har været brugt til:

Indholde af kasse 1.

Indholds fortegnelse over kasse 1.

1. Isskraber til kajak
2. Træ stykke, formål ubekendt.
3. Vinkel beslag, evt. til et lille skrin.
4. Stykke af rensdyr gevir.
- 5-5-7-8-9. Tænder fra Hvidhval, evt. år materiale.
- 11-12-13-14-15. træ pinde ubekente formål.
16. Rensdyr gevir, evt. rå materiale.
- 17-18-19-20-21 træ og ben stykker
- 22-23-24-25 benkanter m/nitter til pagajer etc.
- 26-27. Træ stykker evt. fra kajak?
28. Ben nagle eller prop.
29. Ben spænde evt. som knap.
- 30-31. evt. mundstykker til at oppuste fangst blærer?
32. Spænde?
- 33-34-35-36 dvs. spænder & hægter ?
37. Ende dup af ben, se hul til nitte.
38. Træ - evt. oval lukke til fangst blærer.
39. Side gren til fuglespyd.
40. Ben genstand, smukt udført, men jeg kender ikke formålet.
- 41-42. Ben spænder.
43. Evt. spænde til hunde sele?
44. Ben stykke evt. til pynt.
45. Lukke til lille fangst blærer, bemærk den lille træ prop.
- 46-47. Måske anorak hægter.
48. Benstykke, ubekendt.
- 49-50. 2 små benplader m/huller til nitter.
51. Håndtag af narhvale tand.
52. Brudstykke af rør perle.
- 53-54. Benperle evt. pynt.
55. Fingerbøl
56. Benstykke, evt. fra pilespids, bemærk den eskimoiske skrue.
57. Benstykke, fragment.
58. Smukt udskåret ben redskab, læg mærke til, at den har samme princip som den moderne svirvel til fiskeri....
59. Ben stykke ubekendt.
60. Jern spids, evt. fra kniv.
61. Evt. skaft til knivblad nr. 60, evt. byttet hos hvalfangere.
62. Træpind, ubekendt.
63. Træpind ubekendt, med indhak i den ene ende.
64. Træpind ubekendt.
65. Træpind med udboring i den ene ende og rust sprængning, evt. fra bor eller del af pil med jernspids?
66. Af narhvaletand, brugt til transport af fangne sæler.
67. Af ben - - - - -
68. Ske formet stykke træ.
69. Træ stykke til at understøtte fangst blæren.

Slut.

Jens lindhardt

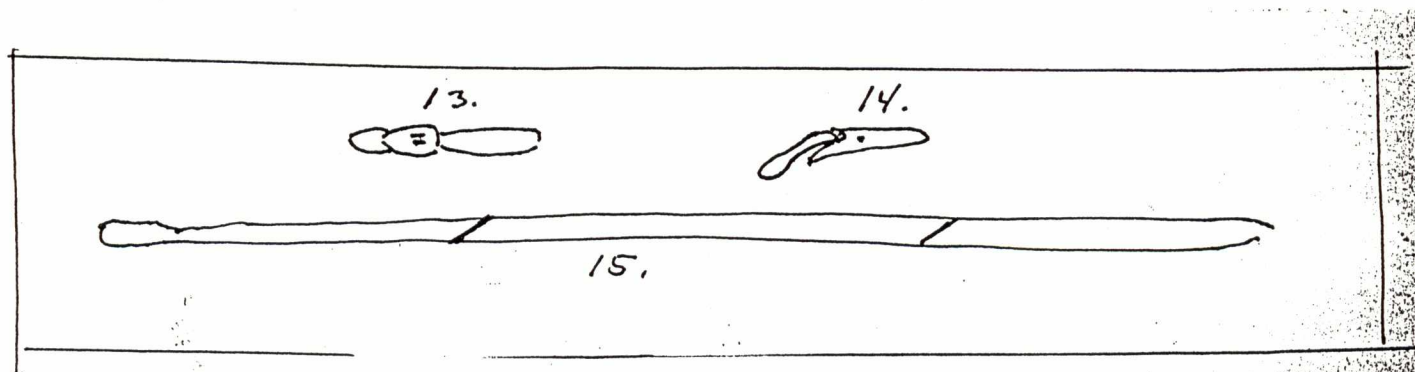
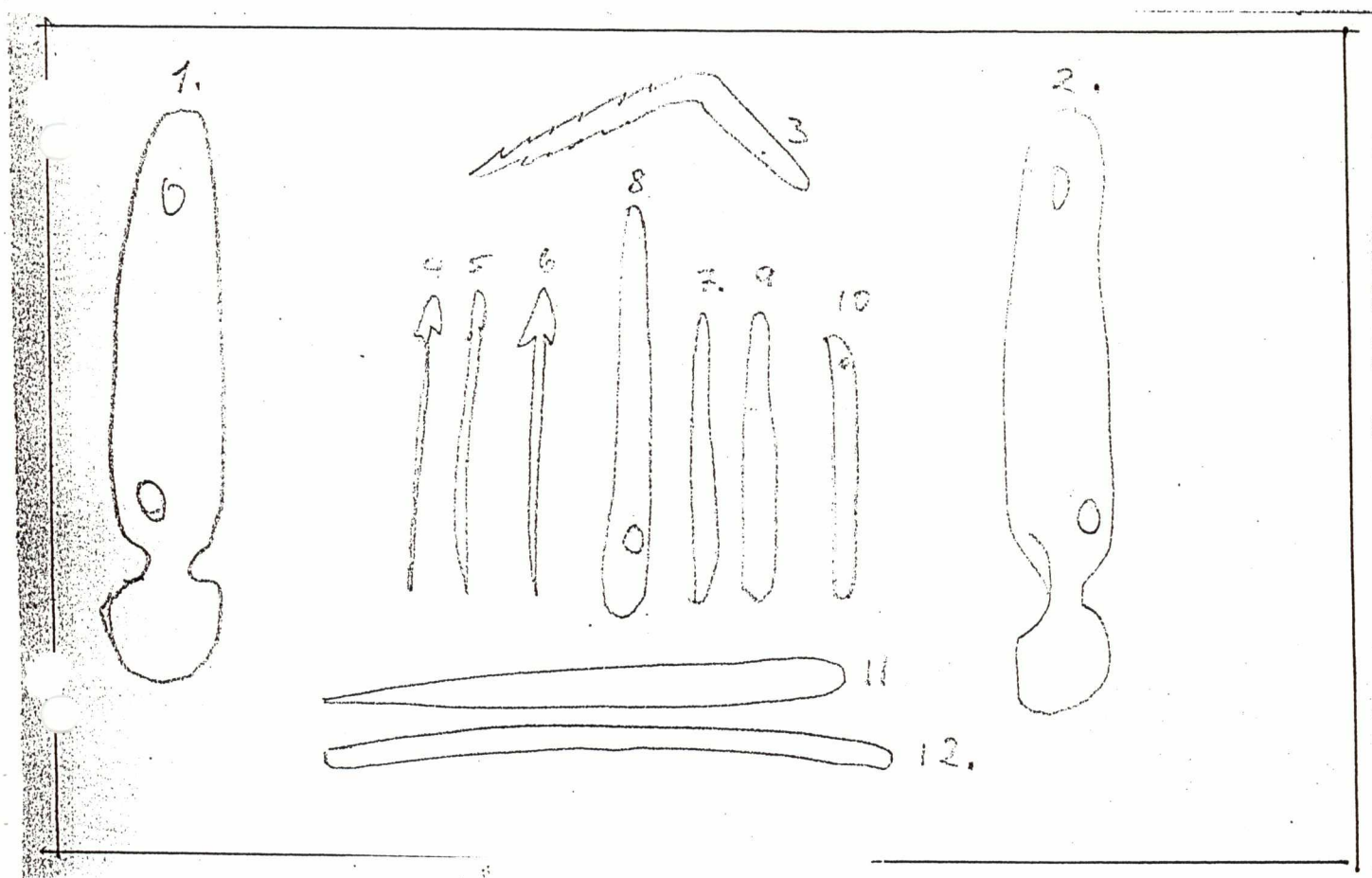
Nogle dage senere besøgte jeg atter stedet og fandt en samlingfangst redskaber, som var stukket ned mellem 3 store sten, de dannede et naturligt hulrum, hvor redskaberne lå.

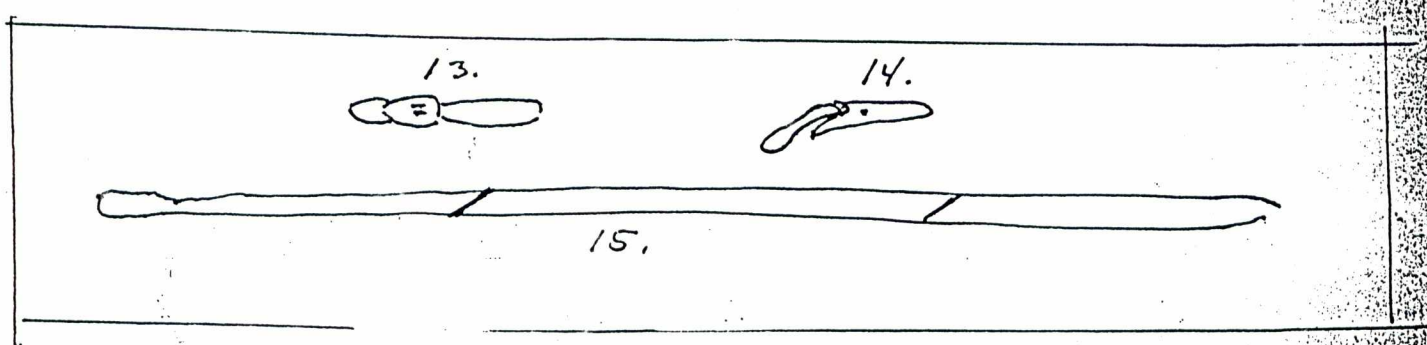
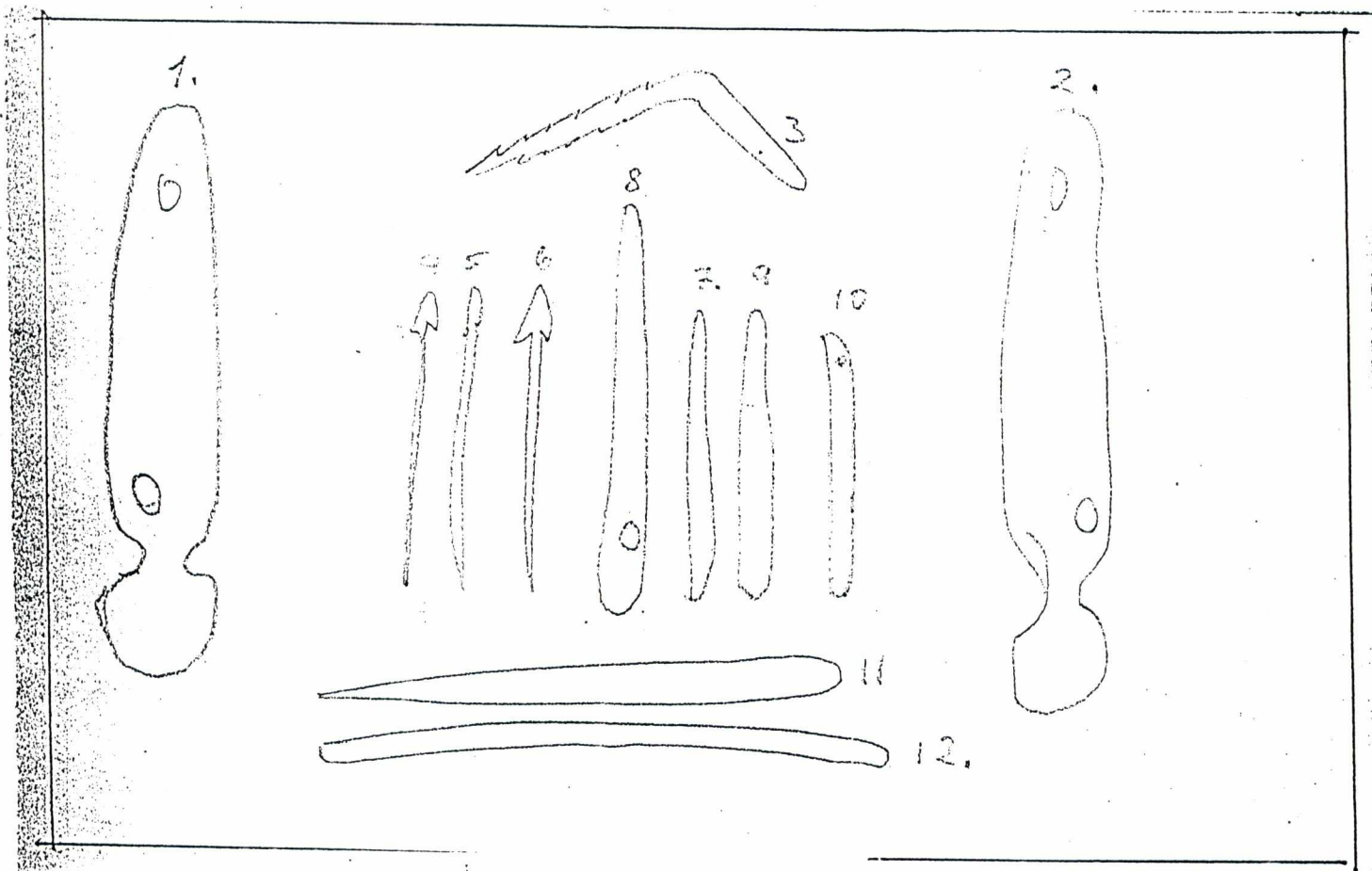
Kun ved at strække mig, så meget som muligt, lykkedes det at få alt ud, især nr. 11 voldt vanskeligheder.

Fundet er samlet i 2 kasser.

I kasse nr. 2 er der genstande nr. 1 - 12 og i kasse nr. 3 er der nr. 13 - 15.

Stenene står et kort stykke øst for graven, ned mod havet.

Indhold af kasse nr. 2

1. Kastetræ til harpun

2. - - -

3. Spæk bærer af rensdyr gevir: iflg Meddelelser fra Grønland har dette redskab kun været brugt i en ret kort periode, omkring 1710.

4-5-6-7. Pilespidser af ben med modhager.

Det er interessant at se den eskimoiske skrue, i den ende der sættes ind i træ skaftet.

Se Possil: den eskimoiske Skrue.

8. Træ støtte til fangst blærer.

9. Træ pind med indskårne hakker, mig ubekendt.

10. Ben kniv med indskåret rille, hvor den skærende æg har været fastklemt, muligvis et stykke jern eller blik, men der er ingen rustspor.

jeg tror ikke der kan have siddet haj tænder, da rillen er for smal.

11. Forskaft til is harpun? af ben.

12. Træ bue til bor eller ild bor.

Indholde af kasse nr. 3.

13. Harpun spids af hvalben, komplet med ben spids, nitten som holdt harpun spidsen var desværre væk, men den ligger måske stadig mellem de små sten på jorden, hvis det skal undersøges, må een af de store sten væltes til side.

14. Jeg mener dette er til at fastgøre og trække den fangne sæl efter kajakken.

Ag ben og hvalben.

15. Harpun skaft af træ, det var delt i 3 stykker, da det lå mellem stenene, men har været nittet sammen.

Længde: *ca. 145 cm*

Slut

Jens lindhardt

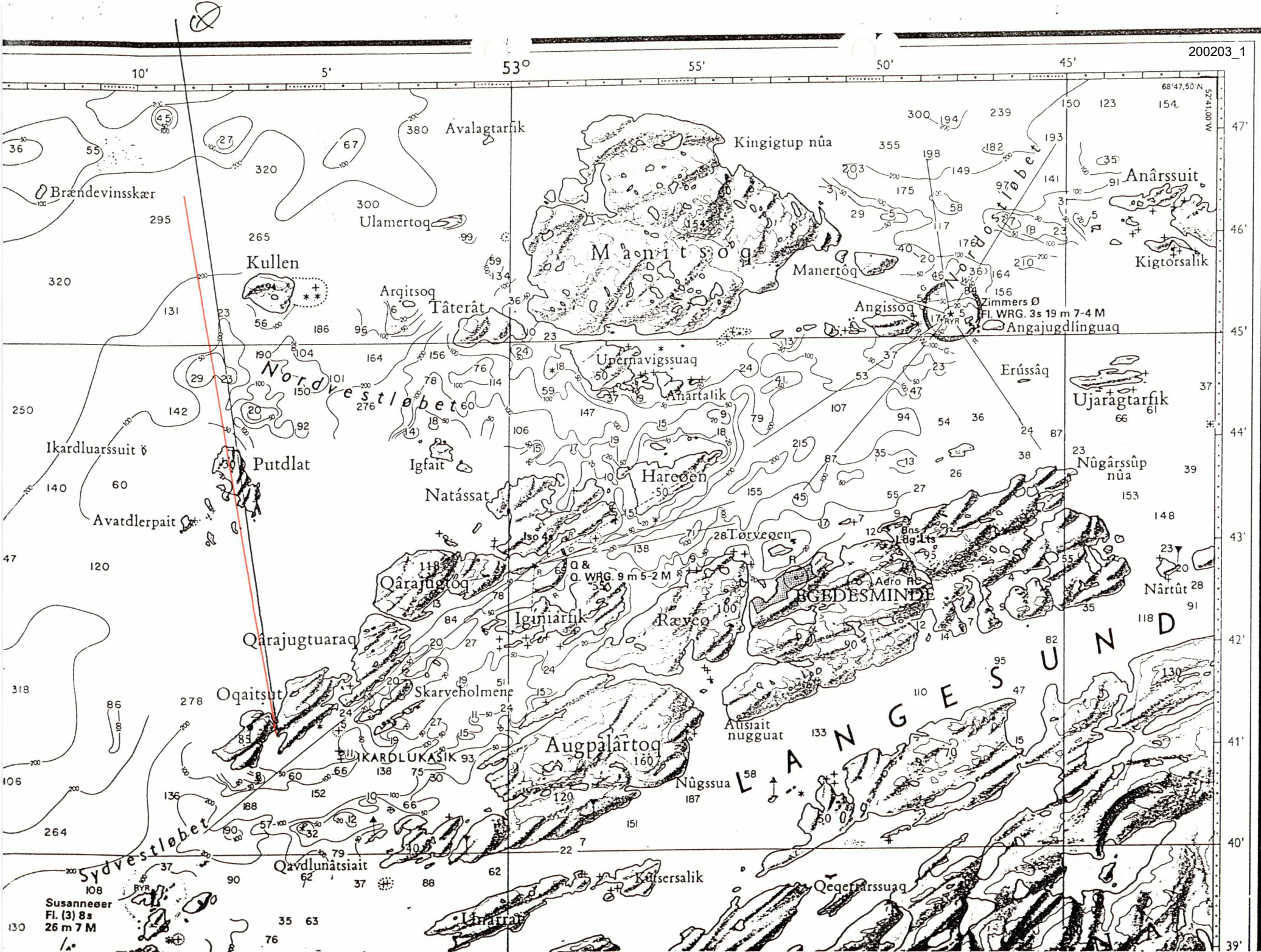
1: Fortegnelse over genstande fundet
af Jens Lindhardt, juli 1967
på øen Oqaitsut/aasiaat.
(Stor kasse).

2: Fortegnelse over genstande fundet
af Jens lindhardt, 1966 og 1967
på øen Manitsok og Isuamiut/aasiaat
(Lille kasse).

~~Begge kasser er ophængt i GU's lille aula.~~

aasi aal Museum

aasiaat oktover 2002

STORRE KASSE:

Indholdet er fundet ca. 1967 ved Igdlø Kasik i Aasiaat distrikt. Det er den sidste ø inden det åbne hav - mod Susanne Øerne og Vester Ejlände. Fra den gamle boplads er der direkte udsigt mod Øen Putdlut og i baggrunden Disko Øens pragtfulde fjelde.

Fundstedet er ret langt bag bopladsens ruiner. Boplads området er forøvrigt usædvanligt. Da der er tegn på megen byggeaktivitet. Ikke alene med de sædvanlige jordhytter, men med masser af store kødgrave og næsten små forrådhuse, opbygget af rulle sten og klippe stykker.

Jeg har set talrige gamle bopladser, men det har været nogle usædvanlige aktive mennesker, der har boet her. I området langs den lille bugt, er der også overalt spor af kødgrave og andre aktiviteter.

Som sagt er fundstedet ret langt bag bopladsen, i et stort område der er helt domineret af delvis kæmpestore nedstyrtede klippeblokke og rullesten, et spændende område, hvor man kan kravle ind under sten, store som huse, som danner små rum, men KRAFTIG GENNEMTRÆK, velegnede til kødgrave etc.

Under een af disse sten, så stor som et alm. boligstøtte hus, lå disse ting. Først troede jeg det var en lille grav, da fundet var dækket med flade sten, men det viste sig at være et lille gemmested, som også lå tørt og velbeskyttet.

Til fundet høre nogle få rester ^{af} ~~fra~~ tøndestaven nr. 27, men disse var fuldstændig forrådnede, da de lå nederst, mod jorden hvor nogen fugtighed trods alt har samlet sig og påvirket træet.

Kun nogle trøskede fragmenter vidnede om at de havde været der.

Tøndestaven nr. 27 "overlevede" kun fordi den lå øverst i fundet.

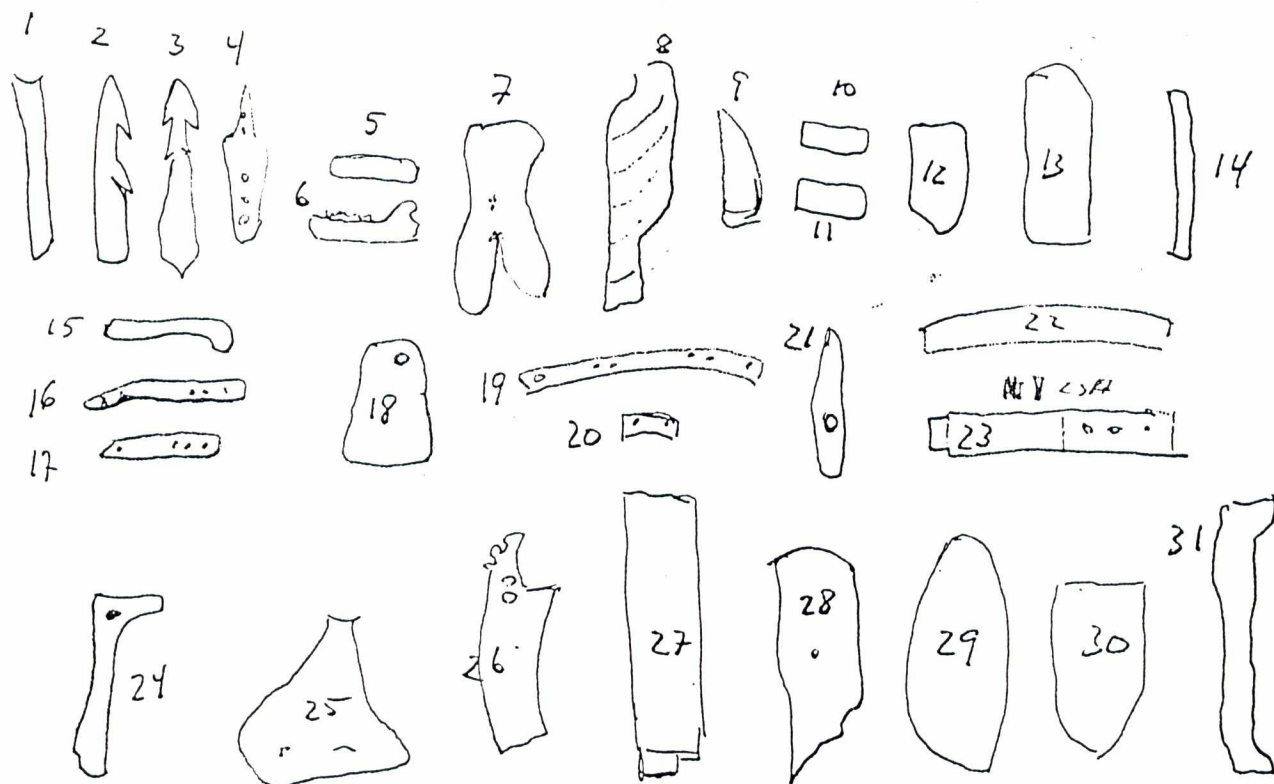
Tøndestavene har ikke været færdig lavet, eller samlet til en spand, der var kun ialt tale om 3-4 staver.

Genstandene må have været henlagt som depot, beregnet til senere afhentning. Det vidner de mange ufærdige ræmmer om, også de endnu ikke færdig forarbejdede genstande.

Det ser ikke ud til, at der har været et skrin eller lignende uden om genstandene, heller ikke indpakket i skind. da skindet sikkert ville være bevaret, ihvertfald delvis.

Jens Lindhardt

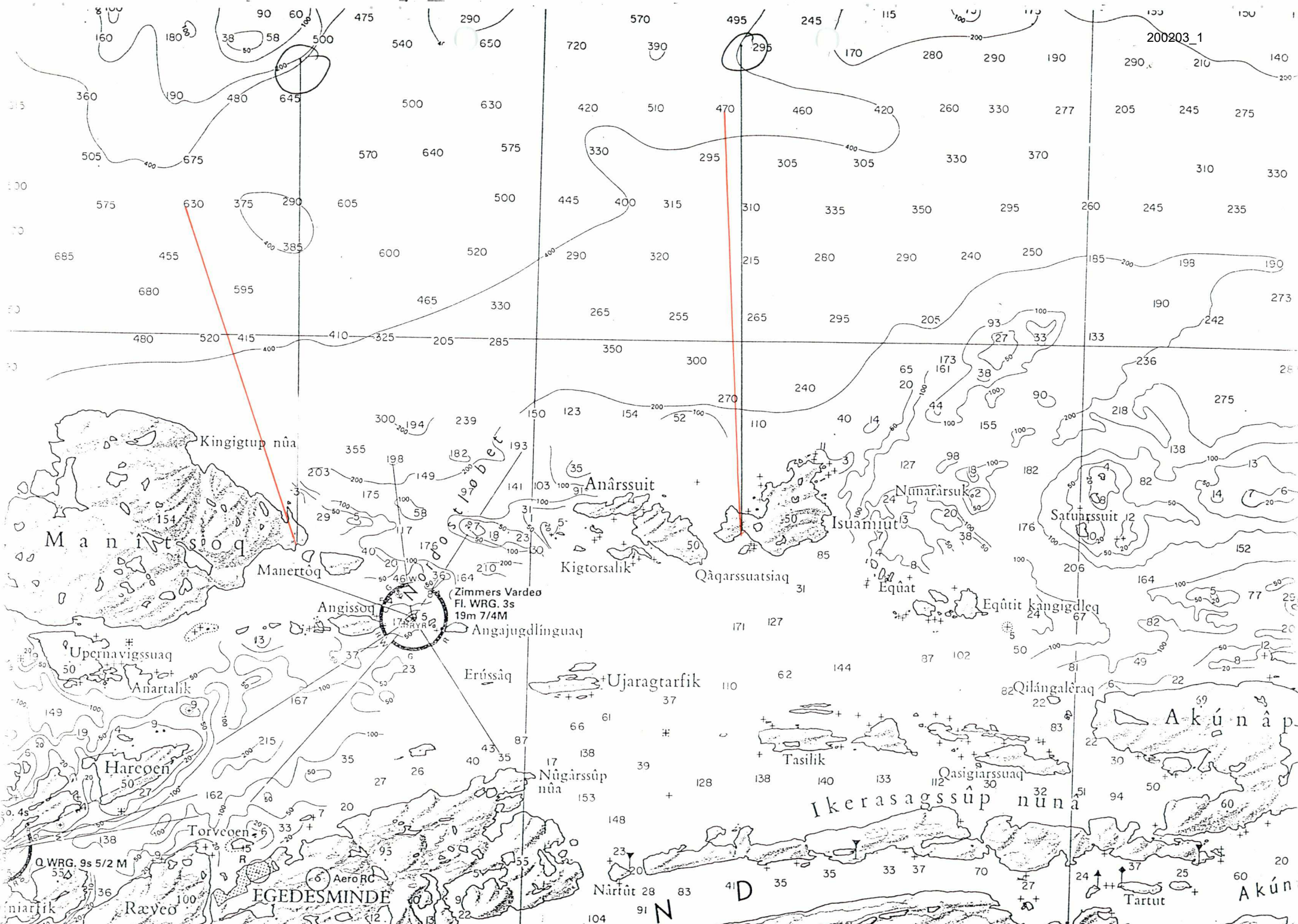
alden: midt 1700

STORE KASSE

STORE KASSE:

1. Knogle stykke, uforarbejdet råmateriale.
2. Lancespids, Hvalknogle
3. Lille harpunspids, måske til fuglespyd, hvalknogle
4. Beslag til træspand, evt. brugt i forbindelse med låg?
5. Formål ukendt, men brugt til at surre fast, se de mange små hakker, der er skåret for aturringen ikke skal glide.
6. Halvdelen af underkæbe, uforarbejdet.
7. Kvindefigur, skåret i bark fra drivtømmer.
8. Narhvaletand, brudstykke til råmateriale.
9. Muslingsskal blev meget brugt til skeer.
10. Knoglestykke, uforarbejdet råmateriale.
11. Håndtag til lille skraber, i den ene kant er der udskåret plads til et metal eller sten skrabeblad.
12. Kaskelottand, uforarbejdet råmateriale.
13. Barkstykke, uforarbejdet råmateriale fra drivtømmer.
14. Knoglestykke, uforarbejdet råmateriale.
15. Håndtag til lille kniv.
16. Beslag til kant af spand eller frad af ben
17. do.
18. Knoglestykke forarbejdet, formål ukendt.
19. Beslag til fad eller spand af ben
20. do.
21. Bellemstykke til harpunspids.
22. Knoglestykke, uforarbejdet råmateriale.
23. Forreste stykke af harpunskaft, med indsat benstykke med udskåret hul til harpunspidsens mellem stykke.
- 23 a Ben nitte til ovennævnte.
24. Håndtag til ske eller lignende.
25. Skulderblad fra sæl, har sikkert været anvendt til håndtag-et nr. 24.
26. Hvalrossetand, delvis tildannet råmateriale, læg mærke til at man ikke har brugt sav, men kniv til at udskære pladen, et kæmpe arbejde.
Samtidig har man boret huller, tæt ved siden af hinanden så man kunne brække et rå emne af, så man slap for at skulle skære så meget.
27. Træ stav til spand: nr. 16-17-19 og 20 har uden tvivl været brugt til denne spand.
28. Harpun hoved af hvalben til en stor hvalharpun, endnu ikke færdiggjort, **MEGET SJÆLDEN.**
I den øverste ende er der påbegyndt en tværgående fordybning hvor harpunspidsen skulle sidde. Midt på er der påbegyndt borer til hullet til kobberremmen.
29. Styrefinne til harpun skaftet. Denne type er med til at tidsbestemme fundet, da det er den ældste type. Slutning 1600 begyndelsen 1700 tallet.
30. Styrefinne, samme type som ovenfor, men her er et stykke skåret af, da det skulle bruges til noget andet.
Læg også her mærke til det kæmpe arbejde det har været, at udskære disse ben plader, med en primitiv kniv...
31. Knoglestykke, uforarbejdet råmateriale.

side 2:

LILLE KASSE

Følgende ting er fundet på Manitsok, ved den gamle boplads som blev nedlagt i ca. 1952, På øens østlige del.

Genstandene faldt ud af den lille jordskrant nede ved stranden, hvor nogle havde gravet kort før vi kom. Jeg havde lige begyndt at rode lidt i jorden med hænderne, da genstanden kom rullende ud, så at sige på een gang, uden tvivl smidt på møddingen samtidigt. De lå ca. 20. cm. under jordoverfladen,

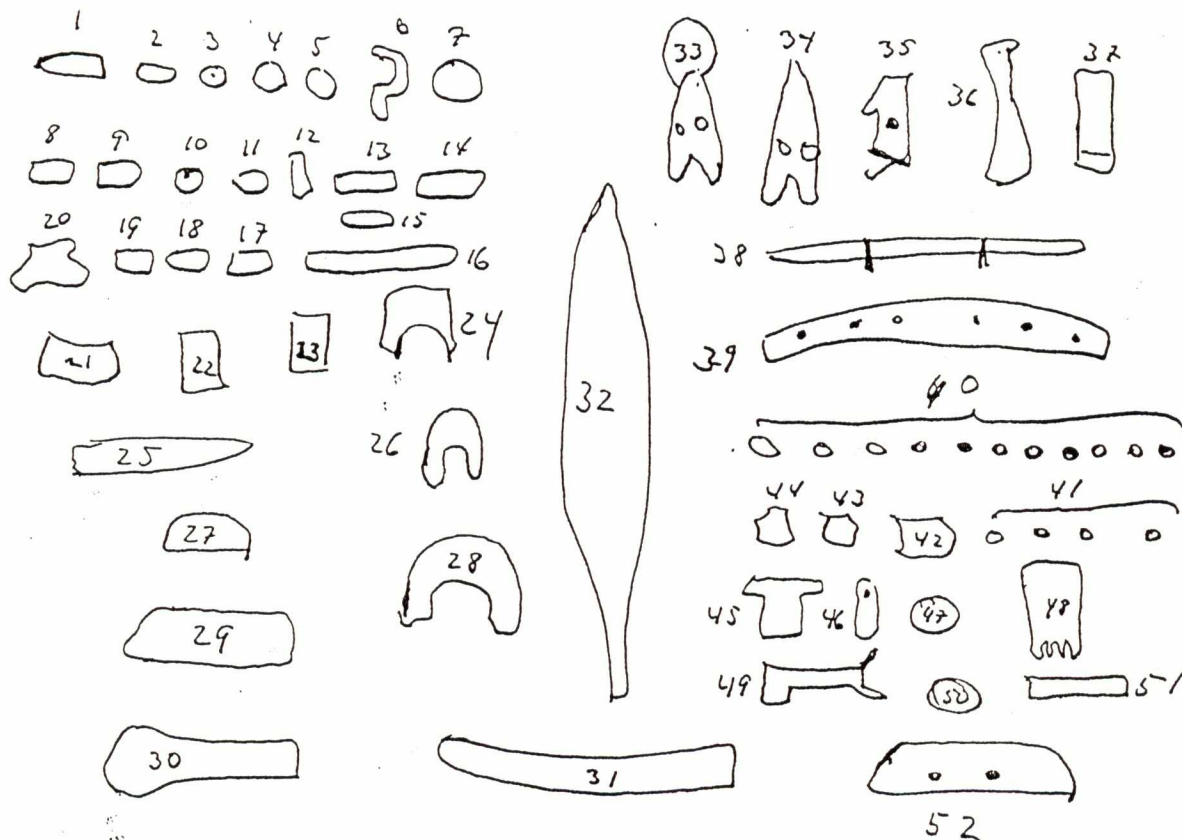
Følgende nr. er derfra: 25-27-28-29-30-31-32-33-35-39-50 og 52

Resten af genstandene er fundet i en lille skrant, som nu er helt bortskyllet af havet, ved den store husruin i bugten på Isuamiut, på øens sydside.

En del af denne store husruin, som ligger umiddelbart ved siden af, er også delvis forsvundet i havet.

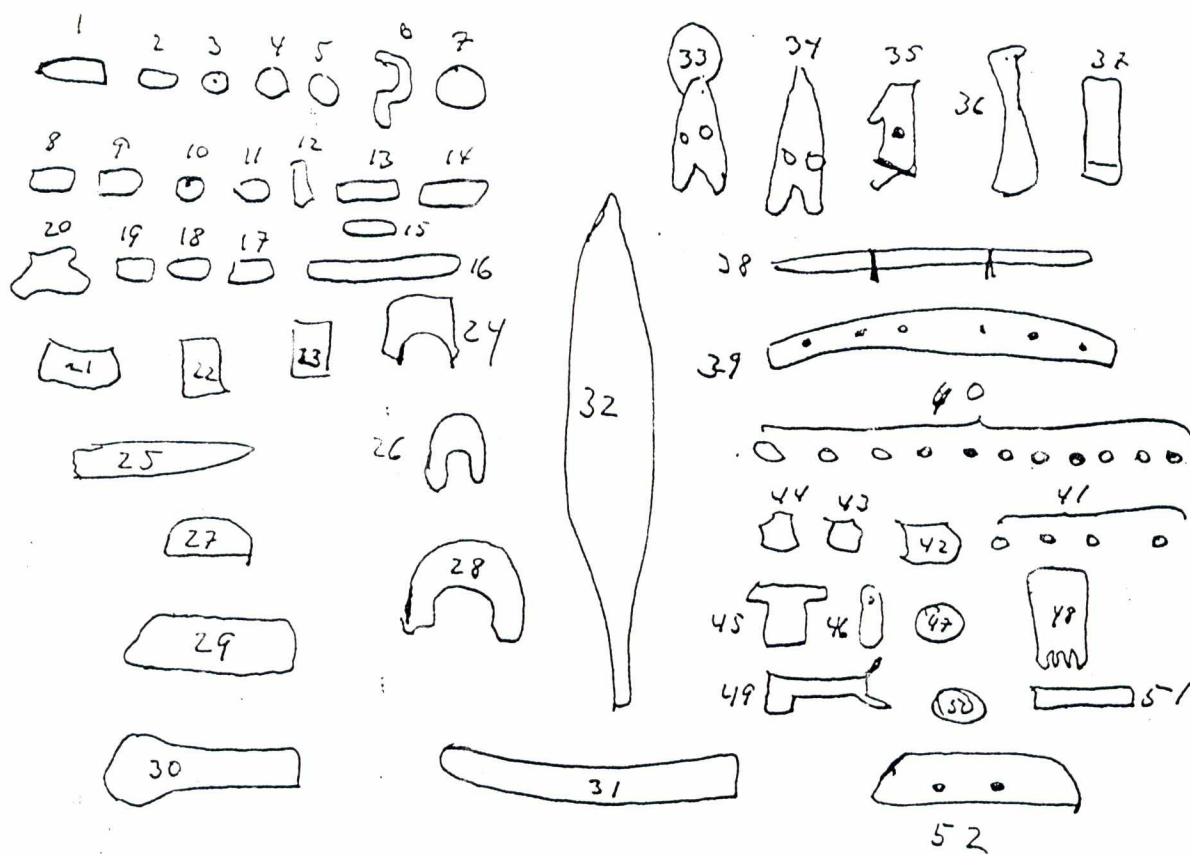
Alt i denne kasse er fra nyere tid, med mange typiske europæiske handelsvarer.

Alder: slutning 1700 og 1800 tallet.

Lille Kasse

Lille Kasse

Lille Kasse

LILLE KASSE

1. Afbrækket pilespids, af ben
- 2-3-4-5: Glasperler
6. Forarbejdet benstykke, formål ubekendt
7. Ben knap
- 8-9-10-11-12-13-14: brudstykker af rørperler.
- 15-16: fragmenter af kridtpiber
- 17-18-19: Fragmenter af rørperler
20. Glasskår fra glasfalske
- 21-22-23-24: Forskellige potteskår (23 & 24 er fra samme skål)
25. knivblad af jern
26. hank eller "øre" fra lille kobber gryde.
27. Håndtag fra ben skraber
28. Hank fra keramik potte eller krukke
29. Benstykke, formål? måske lejetøj "ajaga"
30. Øverste stykke fra en "kamiut".
31. Slæde mede fra lejetøj
32. Styrefinne til harpun, dette er en senere type en de to der er i den store kasse.
33. Harpun spids med jernblad, læg mærke til at harpunhovedet har været rep. med surringer nederst, men man har ikke fjernet jernbladet, da det hele er blevet smidt ud, man har altså ikke manglet jern på det tidspunkt.
34. Harpun hoved, dette er interessant, da det også er rep. men her er jern bladet skåret væk og uden tvivl flyttet over på det nye harpun hoved.
35. Harpun hoved fra lejetøj.
36. lejetøj, skibs eller båd ror.
37. Stav til lille træ bager eller træfad.
38. Ben beslag til kan af træfad.
39. do.
40. Glasperler = 11 stk
41. Glasperler = 4 stk
42. Fragment fra lille keramik kop
- 43-44: Fragmenter af porcekain, læg mærke til, at man har prøvet at rep. et stykke, med senetråd, der er borehuller fra reparationen.
45. Benstykke, omhyggelig tilskåret, men formålet er ukendt for mig.
46. Benhåndtag med indskæring i den ene ende og hul i den anden, måske til lille kniv.
47. Benknap
48. Kam af ben, dette er den rigtige eskimoiske kam
49. Fragment af nogle
50. Knap af kobber
51. Jern stykke, måske fra jerne nagle?
52. Håndtag til skraber.